

SZAKDOLGOZAT

POPOLUSKA PÉTER
mezőgazdasági mérnök

Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem Szent István Campus
2023

A SZAKDOLGOZAT TARTALMI KIVONATA

Dolgozat címe: A Bodzafajták áruértékének meghatározása

A dolgozatot készítő hallgató neve: Popoluska Péter

Mezőgazdasági mérnök, BSC, Nappali tagozat

Kertészettudományi Intézet, Gyümölcsstermesztési Tanszék

Belső témavezető: Dr. Ficzek Gitta, egyetemi docens MATE Budai Campus Kertészettudományi Intézet, Gyümölcsstermesztési Tanszék.

Összefoglaló

A fekete bodza rendkívül sok hasznos, biológiailag aktív hatóanyagot tartalmaz, így az egészségtudatos fogyasztók egyre jobban keresik a belőle készült funkcionális/funkcionálissal rendelkező termékeket. Sok vitamint, ásványi anyagot tartalmaz, valamint erős antioxidáns hatású vegyületeket, antocianinokat is tartalmaz, illetve nagyon jó gyógyhatású növény, minden részét fel lehet használni különböző betegségek kezelésére.

Az antocianinok az élelmiszeripar számára is nagyon fontos vegyületek, mivel ezeknek a további jó tulajdonságuk, hogy természetes élelmiszerszínezékként alkalmazhatók, olcsón nagy mennyiségű élelmiszer színét be tudják vele állítani. 1-2 cseppet használva sok esetben megkapható a kívánt szín. Ahhoz, hogy minél gazdaságosabb legyen a termék előállítás célszerű olyan gyümölcsöt feldolgozni, amelynél a feldolgozás kevesebb pénzbe kerül. Erre nyújt megoldást az, hogy optimális érettségi állapotba szedjük le a bodzát. Jelen kutatásunk egyik legfőbb célja ez volt, kiderült, hogy a gyakorlatban jónak mondott augusztusi betakarítás, helyett célszerűbb szeptemberben elvégezni ezt, ugyanis a Haschberg fajtánál ekkor még jelentősen változnak a beltartalmi értékek. Ezeknek a változását, úgy tudtuk nyomon követni az érés menet alatt, hogy megmértük a refrakciós érték változását, valamint titrálással az összes savtartalom alakulását, ezt követően pedig meg tudtuk adni a cukor-sav arányt, majd spektrofotometriás úton meghatároztuk a fenolos vegyületek mennyiségét, valamint tristimulusos színmérővel a minták színparamétereit (L^* , a , b).

Az így kapott eredmények igazolták a hipotézisünket, hogy érdemes csúsztatni a Haschberg esetén a betakarítást. A vizsgálati munka, ugyanakkor nem ért itt véget, a kutatás következő állomása a fajták összehasonlítása volt, annak érdekében, hogy melyik fajta lehet alkalmas arra, hogy a Haschberg mellé bevonjuk nagyobb területen a termesztésbe. Itt három ismert dán fajtaival a Sampo-val, a Samyl-lel, és a Samidan-nel vetettük össze. Feltehető az a kérdés, hogy miért is kellene több fajtát bevonni? Hazánk bodza ültetvényeinek a 95%-án Haschberg fajtát termesztünk, így a betakarításra és feldolgozásra rövid idő áll rendelkezésre. Mivel a bodzát több menetben kell szedni és mire a második szedés elkezdődik megtelnek a feldolgozó üzemek, és nem tudnak megfelelő árat fizetni érte a gazdáknak. Ezért lenne fontos, hogy szélesebbé tegyük a fajta használatot, úgy gondoljuk, hogy az érési szezon széthúzása tudna segíteni ezen a problémán.

A vizsgált három dán fajta értékelésében is a fentebb említett vizsgálati módszereket alkalmaztuk. Eredményeink alapján megállapíthatjuk, hogy mind a három dán fajtának vannak olyan tulajdonságai, amelyek alkalmassá teszik a fajtaválaszék bővítésére, a különböző feldolgozóipari célok függvényében. Az antocianin termelésben a Sampo volt közülük a legjobb, a cukor-sav aránynál és a Brix^o mérésénél a Samyl és a Samidan bizonyult jobbnak. A két éves munka alatt sokat tudhattunk meg a bodzáról, de még koránt sem eleget ahhoz, hogy teljes képet kapjunk az érintett témákról, viszont arra rávilágított, hogy érdemes lenne további kutatásokat folytatni annak érdekében, hogy messzemenő következtetéseket tudjunk levonni.